

סיכום השתלמות כלנית בגוש-עציון וברכס-מעון

אבי שמידע, חוג כלנית, המחלקה לאבולוציה ואקולוגיה והמרכז לרציונליות- האוניברסיטה
העברית בירושלים - avi.shmida@gmail.com

רבקה כהן, מדריכת טיולים וחוג כלנית - rebeccakohn@gmail.com

עוזי כוכבא, רפתן קיבוץ מגדל-עוז וד"ר לביולוגיה ולכלניות - Uzikoch@gmail.com

תמונת השער: מוטציה מכפילת כותרת ב**ציפרונית מצרית**, עמק הפירים גוש-עציון,

צלמה: **כרמל טיצר** ©

תקציר: השתלמות כלנית לגוש-עציון ודרום יהודה נערכה בתאריך 4.4.2022, בתחילת של
גל חום אביבי אשר בא מיד אחרי חודשיים של תקופה קרה וגשומה אשר לא זכורה לכותבי
שורות אלה מאז שנות השישים של המאה הקודמת! כתוצאה מהחורף הקר במיוחד ראינו
איחור של 5-8 שבועות בהופעת גלי הפריחה בחבל הים-תיכוני, לדוגמא כלניות, רקפות,
ציפורנית מצרית, ורוניקה סורית, עירית גדולה, סירה קוצנית, חיננית הבתה וכתמה עבת-
שורשים עדיין פרחו. מאדיך רשמנו את תחילת פריחתם של האגס הסורי, עוזרר קוצני,
וקטלב מצוי כאשר האלון המצוי היה עדיין ב"תרדמת ניצנים חורפית". גל החום הקיצוני
ש"נפל עלינו" בין סוף חודש מרץ לתחילת אפריל, הזניק את הצמחיה החד-שנתית למרבדי
פריחה צבעוניים מרהיבים ואנו השתכרנו מריחות הפרחים ולמדנו את הסיסטמטיקה של
שצמחי הבר של ארצנו. במיוחד הרשימו מרבדי המצליבים, הגרניים, השושנתיים והמורכבים
בעלי יכולת צמיחה בטמפרטורות נמוכות יחסית. מעניין כי יחסית להשתלמויות קודמות
באזור יהודה מצאנו הפעם מעט מאוד מינים נדירים ואנדמיים.

=====

מבוא

תחנות ההשתלמות בנוש עציץ: מצוק הכסלון במצפור אבן מיל 11 בדרך האבות (מימין) ופריחת האגס הסורי בשולי חלקות בעמק הפירים (משמאל).
צילם א.ש. ©

השתלמות כלנית לגוש-עציץ ודרום יהודה נערכה בתאריך 4.4.2022, בתחילת של גל חום אביבי אשר בא מיד אחרי חודשיים של תקופה קרה וגשומה אשר לא זכורה לכותבי שורות אלה מאז שנות השישים של המאה הקודמת! כתוצאה מהחורף הקר במיוחד ראינו איחור של 5-8 שבועות בהופעת גלי הפריחה בחבל הים-תיכוני, לדוגמא כלניות, רקפות, ציפורנית מצרית, ורוניקה סורית, עירית גדולה, סירה קוצנית, חיננית הבתה וכתמה עבת-שורשים עדיין פרחו. מאדך רשמנו את תחילת פריחתם של האגס הסורי, עוזרר קוצני, וקטלב מצוי כאשר האלון המצוי היה עדיין ב"תרדמת ניצנים חורפית". גל החום הקיצוני ש"נפל עלינו" בין סוף חודש מרץ לתחילת אפריל, הזניק את הצמחיה החד-שנתית למרבדי פריחה צבעוניים מרהיבים ואנו השתכרנו מריחות הפרחים ולמדנו את הסיסטמטיקה של שצמחי הבר של ארצנו. במיוחד הרשימו מרבדי המצליבים, הגרניים, השושנתיים והמורכבים בעלי יכולת צמיחה בטמפרטורות נמוכות יחסית. מעניין כי יחסית להשתלמויות קודמות באזור יהודה מצאנו הפעם מעט מאוד מינים נדירים ואנדמיים.

נוף ופריחה בעמק הפירים:

מימין: כרמי גפן עתיקים בעיבוד מסורתי השומרים את מגוון הצמחיה החד-שנתי עם מרבדי פריחה של ציפורנית מצרית, ורוניקה סורית(ציונית), איסטיס מצוי, סביון אביבי, ציפורני-חטול מצויות ומקור-חסידה גזור.

משמאל; איסטיס מצוי, ציפורנית מצרית, חלבינה ממרששת וחרדל לבן מרפדים את משטחי השדות ברחבי העמקים של גב ההר בנוש עציץ.

במרכז: אגס סורי, עץ המאפיין את החגורה הגבוהה של החורש הים-תיכוני מעל 850 מטר פורח בשולי טרסות בעמק הפירים. צילם א.ש. ©

]] מערכת כלנית מתנצלת על כך שסיכום ההשתלמות לא פורסם במלואו בשל בעיות טכניות שקרו בפלטפורמת וורדפרס עליו יושב כלנית. אנו תקווה שהמשך סיכום ההשתלמות

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

לציטוט: שמידע א כהן ר וכוכבא ע 2022, סיכום השתלמות כלנית בגוש-עציון וברכס-
מעון, כתב-עת "כלנית 8".

=====